

ଅମର ସହିଦ ଭଗତ ସିଂହ

ଅମର ସହିଦମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭଗତ ସିଂହଙ୍କ ନାମ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଭଗତ ସିଂହ 28 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1907 ରେ ପଞ୍ଜାବର ଜିଲ୍ଲା ଲାୟଲପୁରର ବଙ୍ଗା ଗାଁର (ବର୍ତ୍ତମାନ ପାକିସ୍ତାନରେ) ଦେଶପ୍ରେମୀ ଶିଖ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଯାହା ତାଙ୍କ ଉପରେ ଏକ ଭଲ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ନାମ ସର୍ବାର କିଶନ ସିଂହ ଏବଂ ମାତାଙ୍କ ନାମ ବିଦ୍ୟାବତୀ କୌର ।

ଏହା ଏକ ଶିଖ ପରିବାର ଯିଏ ଆର୍ଯ୍ୟ ସମାଜଙ୍କ ବିଚାର କୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପରିବାର ଆର୍ଯ୍ୟ ସମାଜ ଏବଂ ମହାରାଣୀ ଦିନାନନ୍ଦଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ଗଭୀର ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ । ଭଗତ ସିଂହଙ୍କ ଜନ୍ମ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ପିତା 'ସର୍ବାର କିଶନ ସିଂହ' ଏବଂ ତାଙ୍କର ଦୁଇ ମାମୁଁ 'ଅଜିତ ସିଂହ' ଏବଂ 'ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସିଂହ' ବ୍ରିଟିଶଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଥିବା କାରାଗାରରେ ଥିଲେ ।

ଯେଉଁଦିନ ଭଗତ ସିଂହ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ, ତାଙ୍କ ପିତା ଏବଂ ମାମୁଁ ଜେଲରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭଗତ ସିଂହଙ୍କ ଘରେ ସୁଖ ଆହୁରି ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା । ଭଗତ ସିଂହଙ୍କ ଜନ୍ମ ପରେ ତାଙ୍କ ଜେଜେମା ତାଙ୍କ ନାମ 'ଭାଗୋ ଖାଲା' ରଖିଲେ । ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ଶୁଭଫଳ' । ପରେ ତାଙ୍କୁ 'ଭଗତ ସିଂହ' କୁହାଯାଉଥିଲା ।

ସେ 14 ବର୍ଷ ବୟସରୁ ପଞ୍ଜାବର ବୈଦ୍ୟବିକ ସଂଗଠନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ସେ DAV ସ୍କୁଲରୁ ନବମ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ । 1923 ରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ ତାଙ୍କୁ ବିବାହ ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ତା' ପରେ ସେ ଲାହୋରରୁ ପଳାଇ କାନପୁରକୁ ଆସିଲେ । ତା' ପରେ ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ସେ ସାରା ଜୀବନ ଦେଶ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଥିଲେ ।

ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଭଗତ ସିଂହ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ସହିତ ଲଢ଼ିଥିବା ସାହସ ଯୁବପିଢ଼ି ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଏକ ଆଦର୍ଶ ହୋଇ ରହିବ । ହିନ୍ଦୀ, ଉର୍ଦ୍ଦୁ, ପଞ୍ଜାବୀ ଏବଂ ଇଂରାଜୀ ବ୍ୟତୀତ ଭଗତ ସିଂହ ବଙ୍ଗଳାକୁ ମଧ୍ୟ ଜାଣିଥିଲେ ଯାହା ସେ ବାଚୁକେଶ୍ୱର ଦତ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଶିଖିଥିଲେ । ଜେଲ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଚିଠି ଏବଂ ପ୍ରବନ୍ଧଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରା ବିଷୟରେ ଏକ ଧାରଣା ଦେଇଥାଏ । ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ଭାଷା, ଜାତି ଏବଂ ଧର୍ମ କାରଣରୁ ଦୂରତାକୁ ନେଇ ସେ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।

ସେ ସମାଜର ଦୁର୍ବଳ ବିଭାଗ ଉପରେ ଜଣେ ଭାରତୀୟଙ୍କ ଆକ୍ରମଣକୁ ଜଣେ ଇଂରାଜୀ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅତ୍ୟାଚାର ପରି କଠୋର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିଥିଲେ । ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ଶହୀଦ ଭାରତୀୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଅଧିକ ଜ୍ଞାତ କରିବ, କିନ୍ତୁ ସେ ଜାଣିତ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଘଟିବ ନାହିଁ । ଏହି କାରଣରୁ ସେ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ପାଇବା ପରେ ମଧ୍ୟ କ୍ଷମା ମାଗିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ ।

13 ଏପ୍ରିଲ 1919 ରେ ଅମୃତସରର ଜଲିଆନୱାଲା ବାଗ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଭଗତ ସିଂହଙ୍କ ଭାବନାରେ ଏତେ ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲା ଯେ ଲାହୋରରେ ନ୍ୟାସନାଲ କଲେଜ ଛାଡ଼ି ଭଗତ ସିଂହ ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଯୁବ ଭାରତ ସଭା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ।

ରାମପ୍ରସାଦ 'ବିସ୍ମିଲ' ସମେତ 4 ଜଣ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କ ଫାଶୀ ଏବଂ କାକୋରୀ ଘଟଣାରେ ଅନ୍ୟ 16 ଜଣଙ୍କୁ କାରାଗାରରେ ଭଗତ ସିଂହ ଏତେ ଅଶାନ୍ତ ଥିଲେ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆଜାଦଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କ ଦଳ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନ ରିପବ୍ଲିକାନ ଆସୋସିଏସନରେ ଯୋଗ ଦେଇ ଏହାକୁ ଏକ ନୂତନ ନାମ 'ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନ ସମାଜବାଦୀ ରିପବ୍ଲିକାନ ଆସୋସିଏସନ' ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ଏହି ସଂଗଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ସେବା, ବଳିଦାନ ଏବଂ ଯଜ୍ଞଶା ଭୋଗୁଥିବା ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ।

ଏହା ପରେ ଭଗତ ସିଂହ ରାଜଗୁରୁଙ୍କ ସହ 17 ଡିସେମ୍ବର 1928 ରେ ଲାହୋରରେ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ପୋଲିସ ଅଧୀକାରୀ ଥିବା ବ୍ରିଟିଶ ଅଧିକାରୀ ଜେପି ସାଉଣ୍ଡର୍ସଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିପ୍ଳବୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆଜାଦ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ। ଏହା ପରେ ଭଗତ ସିଂହ ତାଙ୍କ ବିପ୍ଳବୀ ସହଯୋଗୀ ବାବୁକେଶ୍ୱର ଦତ୍ତଙ୍କ ସହ ଦିଲ୍ଲୀର ଆଲିପୋର ରୋଡରେ ଥିବା ବ୍ରିଟିଶ ଭାରତର ଡକ୍ଟରୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଧାନସଭା ଅତିଚୋରିୟାରେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବା ପାଇଁ ବୋମା ଓ ପାଫିଲେଟ୍ ଫିଙ୍ଗିଥିଲେ। ବୋମା ଫିଙ୍ଗିବା ପରେ ଦୁହେଁ ସେଠାରେ ଗିରଫ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ।

ଏହା ପରେ, 'ଲାହୋର ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର' ମାମଲାରେ ଭଗତ ସିଂହ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ସାଥୀ ରାଜଗୁରୁ ଏବଂ ସୁଖଦେବଙ୍କୁ 23 ମାର୍ଚ୍ଚ 1931 ରେ ଫାଶୀ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ମାର୍ଚ୍ଚ 24 ତାରିଖ ସକାଳେ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଶିର କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ଲୋକଙ୍କ ଭୟକୁ ନେଇ ସରକାର ଏହି ବୀରମାନଙ୍କ ଜୀବନ ମାର୍ଚ୍ଚ 23-24 ମଧ୍ୟରାତ୍ରିରେ ଶେଷ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାତିର ଅନ୍ଧାରରେ ଶେଷ ହୋଇଥିଲେ । ରାତିନୀତି ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା।

ଏହା ଏକ ସଂକେତ ଥିଲା ଯେ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଫାଶୀ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଦୁନିଆରୁ ଛୁଟି ନେଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ବୟସ 23 ବର୍ଷ 5 ମାସ 23 ଦିନ ଏବଂ ଦିନଟି 23 ମାର୍ଚ୍ଚ ଥିଲା । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ଭଗତ ସିଂହ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ଟିପ୍ପଣୀ ଲେଖିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ତାଙ୍କୁ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରତୀକ ଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦୀ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଫାଶୀ ଦିଆଯିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଗୁଳି କରାଯିବା ଉଚିତ, କିନ୍ତୁ ତାହା ଘଟିଲା ନାହିଁ।

ଭାଗବତ ସିଂହଙ୍କ ସହାୟତା କେବଳ ତାଙ୍କ ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଉତ୍ସାହ ଦେଇନଥିଲା, ବରଂ ସେ ଯୁବପୀଢ଼ିଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ମଧ୍ୟ ପାଇଁ ଥିଲା। ସେ ଦେଶର ସମସ୍ତ ସହିଦମାନଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ। ଭାରତ ଏବଂ ପାକିସ୍ତାନର ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତାର ପ୍ରେମୀ ଭାବରେ ଦେଖନ୍ତି, ଯିଏ କି ତାଙ୍କର ସମଗ୍ର ଜୀବନକୁ ଦେଶ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଜୀବନୀ ଉପରେ ଆଧାର କରି ଅନେକ ହିନ୍ଦୀ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି, ଯେପରିକି ଦି ଲିଜେଣ୍ଡ ଅଫ୍ ଭଗତ ସିଂହ , ସହିଦ, ସହିଦ ଭଗତ ସିଂହ ଇତ୍ୟାଦି । ଆଜି ବି ସମଗ୍ର ଦେଶ ତାଙ୍କର ବଳିଦାନକୁ ବହୁତ ଗମ୍ଭୀରତା ଏବଂ ସମ୍ମାନ ସହିତ ମନେ ରଖିଛି ।